

To breme si ti,
dvajseto stoletje,
in žalost, ki si jo prineslo
v vsako izmed naših življenj.

Leksa Manush (Latvija 1996) se je rodil v Moskvi in je bil svetovno priznan romski jezikoslovec, pisatelj in pesnik. Eden njegovih največjih dosežkov je prevod klasičnega indijskega epa Ramajana.

Rajko Đurić

Leta groze

Naša hiša je Auschwitz,
Tako velika in črna. Tako črna in velika.
Cvetni listi lobanj so skriti,
Raztreseni med visoko travo.
Molitve se vzpenjajo in padajo
Nazaj pod pepel, pod sanje,
Iščoč vrata, pot, izhod.

Tako velika hiša. Tako črna hiša.
Moje ustnice modrijo.
Ta leta groze so moja pot;
Njihova imena so postaje na poti.

Naša hiša je Auschwitz,
Tako velika in črna. Tako črna in velika.
Tu tečejo naše solze
In nam meglijo pogled.
Tu so zadušili naše prošnje,
Da jih ne bi nihče slišal.
Tu so nas spremenili v pepel,
Da bi ga veter raznesel.

Prisluhni, Adam! Prisluhni, Simon!
In Eva in Marija!
Petindvajset tisoč senc,
Ki me gledajo in mi sledijo:

Ta leta groze so naša pot;
Njihova imena so postaje na poti.

Tako velika hiša. Tako črna hiša.
Hiša brez ulice, hiša brez naslova.

Rajko Đurić se je rodil leta 1947 v kraju Malo Orasje pri Beogradu in živi v izgnanstvu v Berlinu. Je predsednik Mednarodne romske zveze in generalni tajnik Romskega centra pri Mednarodnem PEN-u.

Izbrane pesmi so iz PEN-ove antologije ciganske poezije Romske poti (ur. Ian Hancock, Siobhan Dowd in Rajko Đurić, University of Hertfordshire Press, UK, 1998). Antologija zajema dela iz različnih delov sveta – od ZDA do Rusije; uvod je prispeval Ian Hancock.

Iz angleščine prevedla Maja Kraigher